

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

Työssäoloehdon pidentämisen myötä entistä harvempi saa työssäoloehdon täytettyä, jolloin liitännäisvaikutuksena voi työmarkkinatuella ja mahdollisesti myös toimeentulotuella siirtyvien määrä kasvaa, mikä on hyvä esityksessä huomioida.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Vähimmäissumman kokonaismäärän tarkastelu on tärkeää huomioiden matalapalkka-alat erityisesti osa-aikatyössä. Kaikki työ tulisi myös laskea mukaan työssäoloehtokuukauteen, esimerkiksi osasairauspäivärahalla tai osa-aikaeläkkeellä työskentely.

Esitetty työajan mittaus on hyvä: tiedot saadaan tulorekisteristä ja työssäoloehtokuukauden määrittely on selkeää.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

Pohjois-Karjalan TE-toimisto esittää huolensa siitä, huomioidaanko palkan määrittelyssä riittävästi työssä olemisen kannustavuus myös matalapalkkaisilla aloilla, määräaikaaisuuksissa (esim. kausityö) sekä osa-aikatyössä.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

Ei lausuttavaa.

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Kaiken työn tulee olla kannattavaa. Pohjois-Karjalan TE-toimisto kantaa huolta siitä, että suojaosan poistamisella saattaa olla vaikutusta kiinnostukseen ottaa vastaan matalapalkkaista, lyhytkestoista

tai esimerkiksi keikkaluonteista työtä ja tämä voi ohjata painetta muiden etuuksien piiriin. Erityisesti tämä voi näkyä osa-aikatyössä sekä aloilla, joilla keikkatyö on tyypillistä (esimerkiksi taide- ja tapahtuma-alat). Kuitenkin myös lyhyet ja osa-aikaiset työsuhteet pitävät osaltaan henkilön kiinni työssä ja työmarkkinoilla. Kokoaikatyö ei ole myöskään aina saatavilla.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Ei lausuttavaa.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Ei lausuttavaa.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Mikäli aiemmissa lausuntokohdissa mainitut huolenaiheet liittyen työn kannattavuuteen osa- ja määräaikaisissa töissä erityisesti matalapalkkaisilla aloilla toteutuvat, tämä tulee vaikuttamaan myös työvoiman saatavuuden turvaamisen em. aloilla. Olisiko mahdollista esimerkiksi porrastaa suojaosan poistamista siten, että se osaltaan auttaisi kannustamaan uuteen työhön heti työttömyyden alettua?

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

Muutosten tullessa voimaan ne tulevat tuomaan painetta TE-toimistojen asiakaspalveluhenkilöstölle neuvonnan tarpeen lisääntyessä. Asiakkaiden reaktiot työttömyysturvan heikennyksiin näkyvät ja vastaanotetaan myös usein TE-toimistojen asiakaspalvelussa.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Muutosten vaikutuksia voidaan seurata ja arvioida monin keinoin, kuten:

-seuraamalla työttömyyskassojen, TE-toimistojen/kuntakokeilujen sekä Kelan asiakasmääriä

-seuraamalla hyvinvointialueiden asiakasmääriä

-seuraamalla toimeentulotuen, kuntoutustuen ja työttömyysetuuksien kustannuksia

-seuraamalla työllisyystilastoja - muutoksilla haetaan työttömyyden vähentämistä, joten sen pitäisi näkyä myös tilastoissa

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Pohjois-Karjalan TE-toimisto toteaa, että kokonaisuuden arvioinnin kannalta lausuntoaika on todella lyhyt, sillä esitys vaikuttaa laajasti muun muassa moniin eri etuuksiin ja kokonaisuuksiin. Mahdollisista heijastevaikutuksista ei myöskään ole minkäänlaisia arvioita lausunnon laatimisen

pohjaksi ja niitä olisi hyvä olla käytettävissä silloin, kun on kyse muutoksista, jotka vaikuttavat monilla eri tahoilla.

Salmela Mari
Pohjois-Karjalan TE-toimisto